

DR. JANOVSZKY SÁNDOR

Általános Iskola
Pusztaföldvár

Néhány gondolat a pedagógus hivatásról

A pedagógusok számára különös érzést jelentenek a szeptemberi tanévkezdések.

TANÍTANI indulunk, talán ezért szép számunkra az iskolakezdét. Végignézzünk a figyelő, mosolygó gyermekarcokon, s közben elgondolkozunk azon, vajon mi történik, mit várhatunk egymástól — tanár és diák — az elkövetkezendő év, esetleg évek során. Most is, mint minden évben azon fáradozunk, hogy tanítványaink elfogadják azokat a tanácsokat, amelyek előrehaladásuk, sorsuk javát szolgálják.

Olvasni szeretnének gondolataink között. Vajon megértjük-e őket? Kedvesek, jók leszünk-e hozzájuk? Elfogadjuk-e őket olyanok, amilyenek?

A kis elsősök arcán bátorítalan még a mosoly, de szemükben melegít a fény. Az a néhány év, amit maguk mögött hagytak az életből, még csak a gondtalan gyermekkort mutatta meg nekik, amelyben a sírást még oly könnyen felváltja a mosoly, hogy helyet adjon az örömmek, az önfeledt kacagásnak. Várakozással teli gondolatuk. Milyen lesz az első nap az iskolában? Az első hazatérés! Mi pedig kíváncsian gondolunk arra, vajon ragyog, csillog-e a szeme, ha az iskoláról kérdezik otthon.

A sorok írása közben eszembe jut egy nagyon fontos gondolat, amit Füst Milánál szebben megfogalmazni igazán nehéz lenne:

„Emlékezni tudjunk saját fiatalságunkra, hogy mi az, ami nekünk örömet szerzett valaha is, mi az, ami fájt, mert ez esetben tisztában vagyunk azzal, mivel oszthatunk örömet vagy bánatot!”

Első nap! Belépünk a tiszta osztályterembe. A fényes padokon táncol a kora őszi napfény. Hányszor előfordul ilyenkor, hogy szavainkra egyik-másik tanítványunk nem figyel. Már-már szánkon a szó, hogy figyelmeztessük, de hirtelen meggondoljuk magunkat, elmosolyodunk. Kár lenne! Talán az első napon jobban fájna, mint később. Gondolatai messze járnak, talán szünidei szép emlékeit idézi fel.

Mi, pedagógusok a személyiség alakítását, formálását illetően gyakorlati szakemberek vagyunk, akik egyensúlyt tudunk fenntartani mindennapos tevékenységünkkel az ismert, de állandóan változó világunkban.

De ne felejtjük! Ebben a leglényegesebb a bizalom kortársaink és gyermekeink iránt, mert csak így érezhetjük magunkat — pedagógus és gyermek — közösségeinkben biztonságban, védettnek. Ugye, valamennyien együtt valljuk és elfogadjuk ebben az évben is, hogy a legkiválóbb módszerekkel folytatott értelmi nevelés értéktelen, ha annak alapja nem az egyén érzelmi kultúrája.

Az ember feje valóban csak akkor lehet kiegyensúlyozott, ha szíve is van!

Az iskola és az élet kapcsolatának számtalan vetülete van. Ezúttal nem kívánom annak taglalását, hogy az iskola mennyiben igen, vagy mennyiben nem készít fel az életre.

De van egy kérdés, amelyet sem új törvényekkel, semmilyen adminisztratív intézkedéssel nem lehet elérni. Ez a kérdés pedig a tanár-diák kapcsolatot érinti. Legyen bár kiváló oktatáspolitikánk és ennek megfelelő oktatási rendszerünk, legyen akármilyen egyszerű az

iskola tárgyi, pedagógiai feltételeivel együtt, legyen bármelyikünk a legjobban képzett szakmailag, mindez, amit felsoroltam, bizonyos, hogy közelebb viszi az élethez az iskolát, de az élet iskolája és az iskola élete közötti diszharmóniát végső soron csak valamennyiünk tanítványainkkal kialakult kapcsolata hidalhatja át.

Ehhez azonban nemcsak feltételek, keretek, hanem pedagógiai hozzáállás is szükséges.

Nem a sok elvont fecsegés, hanem a konkrét oktatás, nevelés és átélés biztosíthatja csak mindazoknak a személyes tapasztalatoknak és jellemvonásoknak a tényleges kialakulását, amelyek együttvéve az embert, a személyiséget segítenek alakítani felnövekvő tanítványainkban.

Tisztában vagyunk azzal is, hogy munkánk igazi ellenértékét csak tanítványainktól kaphatjuk meg. Gyermkeink bizalma, őszintesége, megbecsülése, tanulmányi, sport, kulturális sikereik munkánk igazi fizetése.

Mindezek elfogadása csak akkor lehetséges, ha valóban szeretjük hivatásunkat, azt minden nehézségével együtt izgalmasnak, érdekesnek, fontosnak tartjuk.

Keresnünk kell munkánk során adódott helyzetek pedagógiai megoldását. Ennek megtalálása hivatásunk egyik szépségét adja.

Emberek vagyunk, időnként elfáradunk, de feladatainkat újra és újra végiggondoljuk, melyet annyi hittel és szeretettel vállaltunk egykor, naponta, újra meg újra.

Munkánk nyomán az élet legszebb „alkotásai” kerülnek ki társadalmunkba.

Embereket nevelünk, és ez a legszebb feladat.

Azt hiszem, csak ez adhat egészséges, normális tartalmat és irányt életüknek, még idejében, amikor tanítványaink fogékonyak mindenre és mindarra, ami az igaz emberséghez tartozik.

Nagyhírű egyetemi tanárom útravalóul egy tanácsot adott valamennyiünknek: tanuljatok meg örömet szerezni, mert örömet csak a szeretet tud adni.

Ha pedagógus lettél, gondolj mindig Goethe szavaira:

„Olyannak tekintsd az embert,
amilyenné tenni akarod.”

MOLNÁR PÉTERNÉ

Általános Művelődési Központ Általános Iskolája
Kunszentmiklós

Magyartanítás komplex esztétikai nevelési program szerint

„A költő alkot, és ez nem jelent kevesebbet, minthogy alakítja a világot, az emberiséget azoknak a segítségével, akik a társadalmi munkamegosztás révén, mással lévén elfoglalva, úgy osztoznak a költő tevékenységében, hogy a művet szeretettel veszik magukhoz. Mert a mű nem annyira a művész, mint inkább azok által él, akik szeretik a művészetet, és azért szeretik, mert keresik az emberséget.” (József Attila) Ebben a szellemben, a tanítás felelősségét átérzve kerestem a hagyományos tananyagnál jobb, taníthatóbb, a tanítványaimhoz közelebb álló tananyagot. Segítségemre volt H. Tóth István szaktanácsadó. Három tantervi koncepcióval ismertetett meg, ebből a Nyár utcai iskolában az ELTE Bölcsészkarának együttműködésével folyó tantervi koncepció nyerte meg a tetszésem: az irodalom és a magatartás összefüggései, a